

★ RESAN TILL LJUSET

ANDREJ DJAKOV

★ RESAN TILL LJUSET

METRO 2033 UNIVERSUM

Översättning Ola Wallin

COLTSO MMXII

© 2010 Andrej Djakov & Dmitrij Gluchovskij

© 2012 Ersatz, Stockholm

Metro 2033 Universum™ skapades
ursprungligen av Dmitrij Gluchovskij

Originalalets titel К черту

Översättning från ryska Ola Wallin

Redaktör Anna Bengtsson

Korrekturläsare Wera Minth

Omslag Ersatz

Omslagsillustration Anton Gretjko

Sättning & grafisk form Ola Wallin

Tryckt hos Spindulys, Litauen 2012

ISBN 978-91-86437-60-2

Coltso är ett imprint till Ersatz

www.coltso.se

www.ersatz.se

www.m-e-t-r-o.ru

FÖRSTA DELEN: VUXEN MOT SIN VILJA

- I. ÖVERENSKOMMELSEN 9
- II. JAKTLEKTIONEN 23
- III. ZOO PÅ HJUL 43
- IV. INKVARTERINGEN 58
- V. DEN FÖRSTA ETAPPEN 73
- VI. SYMBIONTEN 87

ANDRA DELEN: FÖRLUSTER

- VII. DJUNGEN 101
- VIII. RASKAT 116
- IX. SJU VANTAR INTE PÅ EN 130
- X. ÖVERFARTEN 146
- XI. RUBIKON 161
- XII. ARKEN 177
- XIII. NEKROPOLIS 192
- XIV. MÖRKRETS RIKE 205
- XV. ETT MAJORITETSBESELU 222

TREDJE DELEN: UPPENBARELSER

- XVI. RESAN TILL LJUSET 237
- XVII. RÖSTEN FRÅN DET FÖRGÅNGNA 247
- XVIII. BIKTEN 257
- XIX. JAKTEN 273
- XX. PÅ ANDRA SIDAN LJUSET 287
- EPILOG 304
- ORDFÖRKLARINGAR 311

FÖRSTA DELEN

VUXEN MOT SIN VILJA

I. ÖVERENSKOMMELSEN

En svart skugga gled fram över den dystra, molntunga himlen. Den majestätiska pterodonen klöv luften och svingade sig upp över resterna av ringleden på sina lädervingar som mätte sex meter mellan spetsarna. Då och då genomfors den seniga kroppen av skälvningar – tydligen var det hög tid för ett morgonmål. Oroligt svepte den fram och tillbaka med sitt oformliga huvud på jakt efter livstecken på marken. Plötsligt störtök reptilen med en höstkall vindby mot Nevas uttorrade flodbädd och under dess skarpa blick passerade bilvrak, högar av skräp, rostiga armeringsjärn som en gång hållit uppe för länge sedan raserade broar – en av människohand skapad djungel av stål och betong, det enda återstående arvet efter »jordens herrar« som gått under.

Ett par vingslag längre fram blänkte järnvägsspår, som här och var skymtade i det gråbruna mosstäcket. Rovfågeln tog som vanligt några rundor över rangerbangården i hopp om att finna ett tvåbent byte. Förr i världen brukade de underliga varelserna ofta dyka upp här för att böka i den hårdfrusna marken. Numera var det endast de sneda spåren och de tvärgående groparna under dem som påminde om deras besök: syllarna hade för länge sedan släpats bort.

Efter att pterodonen kastat en sista blick på raderna av sönderrostade vagnar drog den vidare, högt över Prospekt Slavys ruiner. Likt väggarna i en kanjon visade de halvt raserade husen rovdjuret vägen. Trots de häftiga vindbyarna rörde sig ptero-

donen säkert längs sin invanda rutt. Plötsligt satte den fart och dök ner mot den spruckna asfalten: längre fram passerade gatan under Novo-Volkovskij-bron. Täta, klubbiga trådar i ett gigantiskt nät, spunnet av ett okänt spindeldjur, lindade in brons bågar. Nästan föraktfullt ökade pterodonen farten, vek in vingarna och skar skrikande igenom hindret med högsta hastighet. Trasorna kring det upprivna hålet vajade i den starka blåsten och ur nätets djup följde elva onda ögon flygödlans flykt. En ny morgon nalkades i denna nya vanvettiga värld, en ny dag i detta nya vanvettiga liv...

Under tiden hade besten nått Moskvatorget och tog sikte på den gigantiska statyn. Den landade mjukt på den utsträckta handen hos »världsproletariatets ledare«, fann efter visst trippande hit och dit en bekväm position och stelnade slutligen i orörlig väntan. Med spänd vaksamhet iakttog rovdjuret »hålan« – den raserade nedgången som ledde till metrostation Moskovskaja. Just här hade flygödlan flera gånger sett tvåbeningar dyka upp ur jorden. Helt nyligen hade den rentav lyckats snappa åt sig en, och nu ville den pröva lyckan igen. Doftminnet av sött, färskt kött fick reptilens kropp att rysa på nytt.

I nästa ögonblick hördes en öronbedövande knall. Det oväntade ljudet rullade över torget och studsade mot de ihåliga huskropparna. Men det hann besten inte uppfatta – pterodons huvud hade gått i tusen bitar och ur den ryckande halsen sprutade en tjock blodstråle över den rimfrostiga granitsockeln.

I ett fönster på sjunde våningen i stalinskrapan på andra sidan torget skymtade silhuetten av en högre man med gasmask och otymplig skyddsdräkt. Skyndsamt plockade han

isär ett gevär med kikarsikte och mäktig mynning. Ett par minuter senare kom mannen ut genom huvudentrén, såg sig om åt alla håll och korsade därefter långsamt torget, förbi de höga drivorna av skräp och bråte. Pterodonens kadaver låg som en oformlig klump vid minnesmärkets fot. Ur skidan i bältet drog jägaren upp en yxa av skräckinjagande format och högg av en benspets från en av mutantens vingar. Mannen stoppade trofén innanför militärvästen, grep sin kalasjnikov och ställde sig på huk.

Vid ingången till metron dök det upp en grupp människor, som var klädda i smutsiga trasor och bar på hackor och släddar. Stalkern tittade på när hans artfränder skickligt släpade in monstrets massiva kadaver i stationshallen. Sedan svepte han med blicken över omgivningarna en sista gång och steg ner i underjorden. De sparsamma solstrålarna som trängde igenom en glipa i det dystra molntäcket lyste försiktigt upp Moskovskijprospektets spillror. En ny morgon grydde i Piter.

»Hej, horunge! Ska du följa med och ta emot stalkern?«

Den spinkige, snart tolvårige pojken med ojämn snagg tittade efter killarna som redan hade passerat och nu sprang vidare. Sedan satte även han fart, som om han just vaknat till, och rusade efter. Nej, han kände sig inte kränkt. En horunge var någon som inte hade några föräldrar. Fast det hade han ju. Och vilka föräldrar sedan! Det var bara det att de fanns i paradiset nu. Förr hade pappa ofta berättat om paradiset när han skulle sova. Där fanns frisk luft, mycket grönska och rent vatten, och himlen var blå. Gleb hade ofta fantiserat att hem-

stationen, Moskovskaja, var full av potatisblast och dammar, och att taket inte var kolsvart av sot utan målat med underbar, himmelsblå färg.

När Gleb kom fram till de andra barnen knuffade han sig igenom hopen och ställde sig bredvid Halta Nata, grannflickan från tredje tältet.

»Titta, Gleb, där kommer de!« Flickan stödde sig som hon brukade göra mot lekkamratens vänligt erbjudna axel och avlastade sitt förtvinade ben.

Inför deras ögon utspelades en fruktansvärt fascinerande och samtidigt litet otäck scen. Ur den grovt hopfogade containern, vilken fungerade som slusskammare, sköt små moln av ånga. Det fanns ett namn för detta vackra, gåtfulla skådespel: »desinfektion«. Slutligen öppnades dörren med ett skärande gnissel. Farbror Savelij gick fram, sköt undan desinfektionsslussen och klev åt sidan. I dörröppningen syntes en stalkers massiva gestalt. Enorma stövlar, ett imponerande patronbälte som slingrade sig runt hela överkroppen, och gigantiska händer. Hans ansikte doldes av en huva. . .

Gleb granskade nyfiket den okände från topp till tå. När mannen tog av sig huvan gick en susning genom åskådarna. Gästen var ingalunda något monster, hans grova, stubbiga ansikte uppvisade inga ärr, men i stalkerns blick fanns något ogripbart som väckte obehag hos de omkringstående. Ungefär som känslan när du trevar efter en släckt lampa i mörkret och plötsligt känner något kladdigt som rör sig och i nästa ögonblick snappar efter din utsträckta hand. Stalkern utstrålade en obändig kraft. Samtidigt låg det något ödesmättat i hans tunga gång. Likt stegen hos en åldring som tröttnat på livet.

Folkmassan vek undan och släppte fram nykomlingen. När stalkern passerade fick Gleb rysningar. Det kändes läskigt, tyckte han, och samtidigt oerhört spännande. Gleb trängde sig fram genom hopen av nyfikna som skockades på perrongen och sökte en plats i närheten av den centrala eldstaden för att kunna lyssna till samtalet.

»Var hälsad, Taran. Kom hit och sätt dig vid lägerelden.«
En gråhårig, energisk gubbe rörde runt i en liten gryta och fyllde en skål med en generös portion soppa. »I dag är krubbet delikat! Här, gode man, smaka. Vad du än önskar. . . «

Den allvarlige mannen lade ifrån sig sin inpackade karbin, satte sig på en zinkkista och tog ur åldringens hand emot skålen med den rykande, tjocka soppan. Han öppnade en av sina västfickor, plockade fram en kompakt geigermätare och höll den mot soppan.

Gubben gjorde en min som om han hade skurit sig i ansiktet med en rakkniv. Men han teg och försökte sig på ett ansträngt leende.

»Ät bara, Taran, oroa dig inte. Allt är naturligt och kommer härifrån. Svampen, potatisen – allt är nyskördat!«

Ur stationens mörker dök ännu en invånare upp. Mannen bar slitna filtstövlar och en trasig stäppjacka, som för länge sedan sett sina bästa dagar. Han anslöt sig till kretsen och började glatt rapportera:

»Sachar och hans trupp håller på att rensa den lilla pippifågeln. Du skjuter förbaskat bra, broder. Du fällde den jäveln med ett enda skott.«

Den kortvuxne mannen – han hette Karpat – uppfattade stalkerns tunga blick och bytte blixtnabbt samtalsämne.

»Gallan säljer vi till stumparna«, fortsatte han lika entusi-

astiskt. »Stumparna« var en klan av halvilda, degenererade människor som huserade i ett underjordiskt museum i närheten av Moskovskaja. »Av skinnet tillverkar vi stövlar. Och det är säkert över hundra kilo kött. Nå, vad säger du, farfar, vår Messerschmitt kommer aldrig att flyga igen!«

»Tacka Taran för det. Och sluta prata strunt!« Den gamle kastade i ett nytt vedträ i elden och vände sig mot stalkern: »Vi tackar dig för hjälpen, gode man. Utan expeditionerna på ytan skulle vi stå oss slätt, som du vet. Trä finns inte längre på marknaden här nere, så vi blir gång på gång tvungna att sticka ut näsan...«

Stalkern åt långsamt sin soppa och stirrade in i elden.

»Venja Jefimtjuk förlorade vi på grund av detta vidriga kreatur. Vilken människa det var!« Tydligt var gamle Palytj på humör att förlora sig i minnen, men den behagliga stämningen förflyktigades snabbt när den magre stationsföreståndaren Nikanor närmade sig eldstaden.

»Som överenskommet«, sade han utan att hälsa och ställde ner en tung säck framför fötterna på stalkern.

Utän att göra sig någon brådska band Taran upp den hårda knuten och höllde vårdslöst ut innehållet på betonggolvet. Tabletter, småflaskor och förbandsrullar tornade upp sig till en brokig hög, ur vilken stalkern noggrant valde ut somligt och lade annat åt sidan. Efter att ha rotat i högen i mindre än en minut stoppade han tillbaka det mesta av medikamenterna i säcken, reste sig och kastade upp den på ryggen.

»Hör på, Taran...« Den gamle vågade inte se stalkern i ögonen. Han tvekade i några sekunder, sedan suckade han djupt. »Det där är nästan hela vårt medicinförråd. Kanske kan vi få betala med mat också... eller något annat?«

Nikanor rörde sig inte ur fläcken. Knotorna i hans ansikte framträdde med ens skarpare.

»Ni kan skaffa mer hos stumparna«, svarade Taran. Han kastade ett par patroner för kost och logi i den tömda skålen, grep sitt gevär och började gå därifrån.

Mållöst slog Palytj ihop händerna, Nikanor spottade rasande framför sina fötter. Hans vredgade blick blev hängande vid Gleb. »Och vad glör du på, din snorunge! Är du redan färdig med arbetet för i dag? I så fall finns det mer att göra!«

Gleb rusade mot ingången till ett sidorum, för att så snabbt som möjligt försvinna ur den stränga föreståndarens åsyn. Han skyndade igenom den trånga korridoren, tog en skyffel som hängde på väggen, drog kvickt på sig de skitiga arbetsstövlarna och kröp vant ner i hålet till kloaken. Pojken var fortfarande omskakad efter det spännande mötet med den respektingivande stalkern.

Att skyffla bort andras skit var både lugnare och säkrare.

»Hallå! Hallå!« röt Nikanor i telefonluren. Förbindelsen med Technolojka – så kallade man stationen vid Tekniska universitetet – var lika kass som vanligt. Ur fjärran hördes emellanåt en röst i det intensiva bruset, men stationsföreståndaren uppfattade inte ens hälften av orden.

»Jag upprepar!« sade han hest. »Ni måste prata med honom här, på Moskovskaja. Han är envis som en ox!« Nikanor lyssnade spänt i luren, sedan nickade han energiskt med huvudet. »Ja, ja! Skicka dem bara. Jag underrättar vaktpatrullen. Vi väntar på dem!«

Nikanor slängde på luren, sjönk ner i den nersuttna fåtöljen och tände en handrullad cigarett. Telefonen... Det var nog det sista civilisationstecknet på Moskovskaja. De hade inte ens dragit kabeln själva, utan fått hjälp av mazuterna – »oljearbetarna« – som också levererade elektriciteten till de fåtaliga, eländiga lamporna som med knapp nöd lyste upp stationen. För ljuset begärde de ett ockerpris, vilket inte gjorde dem särskilt populära bland invånarna. Nikanor avskydde de lömska missfostren, men hade just inget annat val.

Han fimpade och reste sig från bordet. Det var hög tid att ordna mottagandet av de anmälda gästerna.

Klack. Klack. Klack. Ljudet från Zippotändaren som öppnades och stängdes trollband Gleb. På den polerade metallytan syntes tydligt reliefen av en tvehövdad örn. Ibland, men egentligen väldigt sällan, tillät sig Gleb rentav att snurra på flintmekanismen. Då iakttog han hänfört den flackande lågan. Hans pappa hade sagt att han måste vara försiktig med tändaren, och Gleb hade tagit honom på orden. Under alla år som förflutit sedan föräldrarnas död hade han inte för ett ögonblick skilt sig från det vackra metallföremålet. Hans enda minne av sin förlorade familj. Och Zippon fungerade fortfarande, om än litet sämre för varje gång, och därför tände han den allt mer sällan. »Familjens härd.« Pojken hade bara en dunkel uppfattning om begreppet, men trodde bergfast på att han numera var väktaren över just denna familjens härd och att hans föräldrar alltid skulle befinna sig någonstans i närheten så länge tändarens låga fortfarande brann.

Gleb märkte inte hur sömnen övermannade honom.

Den magiska tändaren flammade upp. Ett välbekant ansikte trädde fram ur mörkret. De lätt kisande ögonen och de spänstiga lockarna, som doftade så underbart gott. Mamma . . .

Ett häftigt ryck i handen slet pojken ur hans halvsömn. Gleb slog upp ögonen och fick syn på Procha, en välgödd bråkstake som var okänd på stationen. Procha vred tändaren i sina feta fingrar och beundrade bytet. Några steg bort stod tre smutsiga typer – hans gäng – och följde sin ledares förehavanden med hånfulla leenden.

»Kolla på den här«, sade fetknoppen belåtet och visade upp trofén för sina kamrater.

»Ge hit den!« Gleb kom på fötter och såg rasande på sin rival. »Den är min!«

»Ta den bara!« Procha flinade och höll tändaren över huvudet.

Gleb hoppade upp och försökte nå den. Gänget hånskrattade. Den fete var huvudet längre än Gleb och minst dubbelt så bred. Gleb hade inte en chans. Procha log belåtet och blotade sina ruttna tänder.

»Ge mig tändaren«, kved Gleb förtvivlat. »Det är en gåva från pappa. Får jag tillbaka den nu!«

Den fete hade tröttnat på leken och gav Gleb ett hårt slag i ansiktet med knytnäven, så att pojken dråsade i betonggolvet. Det blödde ur näsan och tårarna var nära. Han blev så förtvivlad och kränkt att han bara ville försvinna från jordens yta – sjunka ner, lämna denna hemska plats och återförenas med sina föräldrar.

»Res på dig och sluta snora!«

Gleb ryckte till vid de oväntade, skarpa orden. I nästa ögonblick förstod han att han hade hört den grova mansrösten förut, för bara en liten stund sedan.

Förkrossad vände han sig om.

Framför honom stod den högreste, främmande stalkern. Tydligen hade han hela tiden stått bredvid och följt den förnedrande scenen. Gleb vågade inte protestera och hoppade upp som biten av en tarantel.

Vad var det de hade kallat honom? Taran, »murbräckan«.

»Vad är du mest rädd för: att få på käften eller att förlora din leksak?« Stalkerns uppfordrande blick borrade sig så djupt in i Gleb att han inte förmådde vända sig bort. »Det är *din* egendom. Den tillhör *bara* dig, och *ingen* annan.«

Stalkern framsade de tunga satserna som om han högg med en yxa, men för varje ord han yttrade steg en förbittrad beslutsamhet i Gleb som nyss enbart känt förtvivlan och rädsla. Pojkens händer knöts som av sig själva. I nästa ögonblick visade han tänderna som ett rovdjur och hoppade på den fete. Kroppen reagerade helt på instinkt. Med båda händerna grep Gleb tag i sin plågoandes smutsiga kalufs och skallade honom hårt, panna mot panna. Den fete stapplade baklänges, höll båda händer över sin öppna mun och kved vanmäktigt. Tandaren föll ner på perrongen. Gleb plockade upp den och såg hatiskt på Prochas gäng: Var det någon mer som ville stjäla hans skatt? Men den fetes kamrater ville inte mucka med honom. Strax därpå var de försvunna.

Stalkern såg likgiltigt på när Gleb sjönk ihop på golvet med sin dyrbara klenod tryckt mot bröstet. Det var något sällsamt med pojken: vid första anblicken verkade han vara en vanlig

stationspojke. Skitigt, tovtigt hår, insjunkna kinder, mörka ringar under ögonen. En smutsig kille med uppnäsa. Det fanns just ingenting som skilde honom från hans jämnåriga kamrater. Utom den vakna blicken, som hade något vuxet över sig. I hans bruna ögon syntes inte den där utmattade resignationen inför ödet som beslöjade blicken hos de flesta här nere i underjorden.

Nästan motvilligt vände sig Taran om och gick tillbaka till eldstaden. De oroligt flackande flammorna lyste upp kretsen som satt kring elden. Där fanns flera bekanta ansikten, men Gleb upptäckte också ett par nya. Nyfikenheten fick honom att glömma bort sin upprördhet. Han stoppade tillbaka tändaren i fickan på sina slitna byxor och smög sig närmare elden.

De båda nykomlingarna skilde sig från stationsinvånarna genom sina rena kläder och breda, ovanliga bälten, där det inte hängde några vapen utan olika slags verktyg – hammare, tänger, skruvmejslar med mera. Den besynnerliga duon hade uppenbarligen kommit från Technolozjka.

Gleb hade hört så många märkliga historier om den stationen. Det sades att det fanns lampor överallt och massor av tekniska apparater och verktygsmaskiner. Tydligen hade man varken svinfarmer eller svampodlingar, så mazuterna köpte sina livsmedel från andra stationer i utbyte mot vapen och alla möjliga apparater som behövdes i hushållningen.

Föreståndaren kände Gleb genast igen. Det var mannen med skägget och det stränga ansiktet. Mazuten harklade sig, växlade en flyktig blick med Nestor som satt bredvid och vände sig till stalkern:

»Du är alltså Taran?» Stalkern höll fram händerna mot den värmande elden och förbigick frågan med tystnad. »Du har

inte svarat på vår inbjudan. Det är därför vi är här. Som man säger: Om inte berget kommer till dig... «

»Varför skulle Alliansen behöva mig?« avbröt Taran bryskt. Mazuten hejdade sig mitt i ordet, men samlade sig kvickt och fortsatte:

»Du är slug, stalker. Ja, vi representerar Primorskijalliansen, och vi har ett jobb åt dig.«

»Jag behöver inget jobb.«

»Gott.« Den skäggiges ögon mörknade. »Då struntar vi i jobbet... Vi behöver din *hjälp*, Taran. Det är oerhört viktigt för alliansen. För oss alla.«

»Vad exakt är ni ute efter?« Stalkern såg på mazuten som på en efterhängsen fluga.

»Vi kan inte tala öppet här... Men så mycket kan jag säga att det rör sig om en expedition. Och vi betraktar dig som den lämpligaste kandidaten att leda truppen... «

»Vart?«

»Tja... « Mannen drog ett djupt andetag. »Till Kronstadt.«*

Stalkern reste sig utan ett ord och började gå mot stationsutgången. De utsända såg oroligt på varandra.

»Patroner, stalker! Så många du orkar bära!«

Invånarna lyssnade spánt på gästernas allt mer desperata övertalningsförsök.

»Livsmedel! Mediciner! Vapen!«

»Ta det lugnt, mazut«, svarade Taran, utan att se sig om.

»Är det ditt sista ord?«

»Dra åt helvete.« Taran vände sig om och gav mazuten en ond blick.

* En marinbas på Kotlinön i Finska viken utanför Sankt Petersburg.

»Det var hans sista ord«, kommenterade Palytj med ett flin. Den skäggige sjönk ihop, men i nästa ögonblick for han upp igen och ropade:

»Alliansen kommer att visa sin tacksamhet. Du kan önska dig vad du vill, Taran! Vad du vill!«

Stalkern hejdade sig och tänkte efter.

»Vad jag vill?«

»Allt som står i Alliansens makt.«

Långsamt, som i en mardröm, höjde stalkern sin hand. . .

»Honom, pojken där borta.«

Det utsträckta fingret pekade rakt på Gleb.

Pojken frös till is. Fasan genomfor hans kropp som frossa. Munnan blev snustorr. Som inbäddad i vadd hörde Gleb hur mazuten tisslade med stationsföreståndaren. Nikanor viftade med armarna och skrek allt högre, tills pojken äntligen uppfattade vad han sade:

»Hur kan ni bara föreslå något sådant?! Tio kilo fläskkött för en grabb! Jag har aldrig hört på maken!« Nikanor kastade en blick på den likbleke Gleb och såg snabbt bort igen. »Lika mycket som pojkenes vikt. Och därmed basta!«

Det som hände sedan mindes Gleb bara vagt, som i en dimma. Tårarna brände i hans ögon: tårar av förödmjukelse och rädsla. Minnesfragment, det ena mer absurt än det andra, flimrade förbi som i en stumfilm. Gamle Palytj sprang fram och tillbaka mellan Nikanor och mazuten, och skällde än på den ene än på den andre. Grannflickan Nata bölade i moderns famn och sneglade förtvivlat på Gleb. Med sänkt blick gjorde Nikanor upp om detaljerna i överenskommelsen med mazuterna. Sedan kom stalkern fram till pojken:

»Du hörde, pojk. Dina medinvånare är skit, luften här är

skit, och ditt arbete – har jag hört – är också ren skit. Här finns inget mer att hämta. Kom.«

Gleb torkade tårarna med sin slitna jackärm, kastade en sista blick på hemstationens valv och följde med tunga steg efter Taran. Djupt inom sig anade han att han aldrig mer skulle återvända till sitt forna liv.